

Th. Stude,

Skrädderirörelse

och

Klädeshandel,

N° 27 Unionsgatan N° 27.

PROGRAM-BLAD.

Söndagen den 1 Oktober 1882.

Bladet utkommer alla dagar. Lösnummer å 10 ⁷/₁₆ säljas i Nya teatern, Brunns huset och Societets huset äfvensom i bladets annonskontor, A. L. Hartwalls butik vid Senatstorget, der äfven prenumeration emottages till ett pris å 6 ⁵/₁₆ för helt år. Annonser till ett pris af minst 50 ⁷/₁₆ införas.

N:o 12.

N:o 12.

A. Parviainen & C:o

(Michaelsgatan N° 8)

försälja i parti:

Petroleum, salt, kaffe, socker, viner, punsch o. cognac; samt i parti o. minut:

Alla till en väl sorterad jernhandel hör. artiklar.

A. Parviainen & C:o,

Michaelsg. 8, telefon n^or 221.

Offentliga nöjen för dagen:

Representation å **Nya teatern** kl. 7 e. m.

Representation å **Brunns hus-varieté-teatern** kl. ¹/₂ 8 e. m.

Musikalisk soirée i **Kalsanlemi** kl. 4 e. m.

Nya Teatern.

Orkestern utför:

Ouverture till „Titus“ Mozart.
Celebre Gavotte Lully.
„Künstlerleben“, vals Strauss.

Lösnummer-försäljning af „Programbladet“ är numera anordnad i hr A. A. F. Lindbergs cigarr-butiker, Unionsgatan n° 23 och Norra Esplanadgatan 33, i Helsingfors nya cigarrhandel, Glogatan 1 (Grönqvists nya stenhus), äfvensom å Teaterkaffét.

Prenumeration å „Programbladet“ emottages, förutom i bladets annonskontor, som är inrymdt i hr A. L. Hartwalls butik vid Senatstorget, äfven i Nya teaterns biljett-kontor.

Annonser till ett pris af minst 50 penni emottagas i bladets annonskontor.

De dramatiska förhållandena i Finland.

I.

Man behöfver icke, skrifer skalden Gabriel Lagus i sin i Wiborg utkommande tidning, tänka sig längre tillbaka än ett par tre decennier för att finna huru förändrade de omständig-

heter äro, som stå i sammanhang med det dramatiska lifvet i vårt land. Då egde vi icke ännu någon stående teater, än mindre någon inhemska, utan voro uteslutande hänvisade till hvad kringresande svenska trupper, emellanåt en tysk, hade att bjuda på, och den smakriktning, som då herrskade, var väsendtligen skild från den i dag. Den dramatiska produktionen, ehuru än i dag temligen inskränkt, var då ännu sparsammare, ty om man afräknar några bearbetningar och några små komediförsök, af hvilka knappt ett enda väckt större uppmärksamhet, så var det egentligast först under början af 50-talet, som densamma började gifva större löften. Det var under dessa år, som „Efter femtio år“ af Topelius (1851), „Ur lifvets strid“ af Berndtson (1851), „Claes Flemings tider“ af Cygnæus (1851), „Kung Karls jagt“ af Pacius och Topelius (1852) och „Regina von Emmeritz“ af Topelius (1853) dels första gångerna uppfördes, dels utkommo i tryck.

Det var dessa lyckade stråfvanden och närmast uppkomsten af den första inhemska operan, som ånyo väckte tanken på att vår hufvudstad dock behöfde en ny bättre teater, ja, enligt en källa, tecknades redan samma afton, som „Kung Karls jagt“ första gången uppfördes, några aktier. Planen synes dock hafva slumrat in, tills den på hösten 1853 åter uppdukade för att icke mer förfalla. Vi lemna derhän till hvilken grad Alexander II:s ord, då han i mars 1856 besökte Helsingfors, om hufvudstadens gamla teater „c'est un bicoque“ verkat lifvande på de intresserade, men faktum är att de härefter med större raskhet började arbeta för företaget och äfven lyckades erhålla ett statsanslag (15 t. rubel under tre år) till byggnaden och 3000 rubel årligen till bildande af en orkester, hvarförutom längre fram för kejs. logen lemnades 1000 rubel i året samt tvenne amorteringslån på 55 t. rubel. Den 26 nov. 1860 invegs teatern med prologer, svensk och finsk, *Kullervo-ouver-*

tyren af Schantz samt „Prinsessan af Cypren“ af Pacius och Topelius.

Men härmed var man icke nöjd. I början af följande år, kanske tidigare, blef man betänkt på att inrätta en särskild teaterskola och icke lång tid härefter beslöt man sig för ett stående teatersällskap, hvilket äfven fick till stånd och följande höst började sina representationer.

Så kort tid denna den äldre sten-teatern än fick tjena som ett hem för konsten, den brann neml. upp den 8 maj 1863, så hade den dock haft tid att bevittna de första representationerna af två sådana inhemska produkter som „Daniel Hjort“ af Wecksell och „Kan ej“ af Runeberg.

Att den nedbrunna teatern åter byggdes upp i förskönad och förbättrad gestalt, att en stående trupp åter engagerades (1867) och att teaterskolan, åtminstone tidtals, åter kom i gång, är allmänt bekant, så att derom blott behöfver påminnas.

Teaternytt från Stockholm.

— Hr August Strindberg har nyss fullbordat ett fem-akts sådespel „Hrr Bengts hustru“, förlagdt till tiden för reformationen införande i Sverige. Det behandlar kvinnofrågan och kommer snart upp på Nya teatern. Hr Strindberg lär sjelf tillerkänna det större mogenhet än sina föregående arbeten för scenen.

Hans sagospel „Lyckopers resa“ skall Nya teatern gifva nästa år. Nästan otroliga dekorations-effekter skola här frambringas: hafvets vågor förvandla sig till vilda djur och förfölja Lyckoper, en skog i vinterskrud ikläder sig plötsligt grönskande sommarhabit o. s. v.

Söndagen den 1 Oktober 1882.

För andra gången:

Siri Brahe o. Johan Gyllenstjerna.

Skådespel i 3 akter af konung Gustaf III.

Personerna:

Ebba Bjelke, riks-drotsen friherre
 Nils Gyllenstjernas enka . . . Fru Skotte.
 Anna Gyllenstjerna, Ebba Bjelkes
 yngsta dotter . . . Fröken Grahn.
 Siri Brahe, Ebba Bjelkes frände,
 hofjungfru hos prinsessan Anna.
 Förlovad med Erik Tureson
 Bjelke, i hemlighet gift med Jo-
 han Gyllenstjerna. Fröken Reis.
 Stina Persdotter, Peder Stolpes
 dotter, uppfödd med Anna Gyl-
 lenstjerna Fröken Nyman.
 Johan Gyllenstjerna, Ebba Bjelkes
 och riks-drotsens äldste son; af
 Sigismunds parti. I hemlighet
 gift med Siri Brahe. Herr Brander.

Erik Tureson Bjelke, ståthållare
 öfver Kalmar län. Af Carl IX:s
 parti. Förlovad med Siri Brahe Herr S. Malmgren.
 Erik Göranson Tegel, konung
 Eriks gunstling, Göran Persons
 ende son, Carl IX:s förnämste
 ombudsman Herr Grevillius.
 Peder Stolpe, en gammal officer,
 som tjänat under riks drotsens
 fana; nu fru Ebba Bjelkes stall-
 mästare och förnämste betjent Herr Agardh.
 Gustaf Adolf, Sveriges kronprins Herr Olsson.
 Göran Nilsson Gyllenstjerna, Ebba
 Bjelkes och riks-drotsens yngste
 son, af Carl IX:s parti. Officer
 i kronprinsens krigshär Herr Franck.

(Å Ebba Bjelkes enkesäte, ett slott på gränsen af Kalmars län. Midsommaren 1611.)

Derefter gifves för andra gången:

Tillfället gör tjufven.

Divertissement i 1 akt med sång.

Personerna:

Marjo, nämndemans enka Fröken Wessler.
 Ingrid, Marjos dotter *)
 Pelle, mjölnardräng, kär i Ingrid Herr Salzenstein.
 Lullius, klockare, kär i Marjo Skotte.
 En bondf. enka Fröken Hagman.
 En enkling Herr Agardh.
 En ung bonddräng „ Franck.
 En ryttare „ Brander.
 En prostinna Fru Agardh.

En länsmanstru Fru Salzenstein.
 En länsman Herr Ahman.
 En skjutspojke „ Wilhelmson.
 En halffull bonde. „ Olsson.
 En björndansare „ Grevillius.
 Päder Pårss, köpman S. Malmgren.
 En smed „ Paulson.
 En marchtschreijer „ Hirsch.

(Bruden, brudgummen, bröllops- och marknadsfolk.)

*) Ingrids roll utföres af fru Emma Engdahl.

Obs! Teaterns biljettkontor är öppet representationsdagarna: söcknedagarna från kl. 9 f. m. till 1/3 e. m. samt från kl. 4 e. m.; sön- och helgdagar från kl. 9-10 f. m. samt från kl. 3 e. m., äfvensom de dagar, representationer icke gifvas, från kl. 12-1/3. Vid förköp före representationsdagen erlägges för hvarje biljett 10 procent utöfver priset.

Tobaksrökning i teaterns trappor och korridorer är vid vite af 20 mk förbjuden.

Börjas kl. 7 och slutas omkring kl. 11 e. m.

Sinfoni-konsert.

Tisdagen den 3 oktober

gifves i

Universitetets solennitetssal den första Sinfonikonserten,

föranstaltad af

Helsingfors orkester-förening.

PROGRAM:

1. Sinfoni n:r 5
(C-moll) L. v. Beethoven.
 2. Ouverture, He- } F. Mendelsohn-
briderna } Bartholdy.
 3. a) Romance {
b) Rhapsodie { violinsolo. Beethoven.
Hongroise { Hauser.
- (Utföres af hr konsertmästar Sattler.)
4. a) { Melodier för }
stråk-orke- } Svendsen.
ster }
b) {
 5. Jubel-ouverture C. M. v. Weber.

 Biljetter å 3 mk i hr G. W. Edlunds bokhandel äfvensom vid ingången; för hrr studenter å 1 mk hos vaktmästar Palenius.

Bitar.

— **I ett lustspel**, som för närvarande gifves på *Ambigu-teatern* i Paris, förekommer bland annat en jagt — på hustaken. Då ridån går upp, vältra sig väldiga rökmoln ur husens skorstenar, så illusoriskt, att åskådarna börja att hosta. Likaså illusorisk är sjelfva „jagten“ framställd af skådespelarne *Deshays* och *Montigny*, hvilka man hvarje ögonblick fruktar skola störta ner från takåsen i gatan och slå ihjäl sig.

Teatergalleri.

Carl Georg Dahlqvist.

I.

Ingen kungsväg leder till konstens aldra heligaste. En hvar, som vill komma dit, måste sjelf trampa ut sin stig. När han hinner målet, det beror af elden i hans hog och säkerheten i hans steg. Det finnes de, som skynda under hopens applåder feberaktigt framåt och likväl aldrig nå målet: det flyr dem som det öfver ängen dansande irrblosset. Andra åter skönja det med blicken, men våga ej tränga ditåt af fruktan för ropet och klandret omkring dem — det är de vekhjertade. Till de senare hörde ej i tiden Carl Georg Dahlqvist, som väl ville genast fånga solstrålen och fanna de molnet, föll och åter reste sig — men skred alltjemt närmare detta konstens aldra heligaste, dit hans åtrå stod och från hvars altar han slutligen skulle taga kronan.

Carl Georg Dahlqvist föddes i Stockholm den 22 juni 1807 och sattes vid sexton års ålder i lärtskramhandel — ett yrke i hvilket vackra kommis'er alltid varit eftersökta, och den unge Dahlqvist var i det hänseendet en utmärkt yngling. Hans vackra ögon lockade qvinnliga kunder i mängd. Men det var principalen som drog förnämsta profiten deraf. Dahlqvist ansåg på goda skäl, att han sjelf kunde skörda fördelen, som honom dock rättvisligen tillkom. Han blef dertför sin egen, fastän knappast mer än myndig till åren Han hyrde sig vid Drottninggatan en butik, hvilken utgjordes af ett anspråköst, källaraktigt rum med ett hväldt tak, fuktigt och mörkt. Dermed var det likväl icke så synnerligt noga på den tiden, och kunderna följde honom dit.

Det var en underlig lärtskrämare: han skref vers och han deklamerade så det stod herrliga till i sin lilla bod, då der någon gång var ledigt. Det ökade intresset för honom: qvinnorna ha alltid sympati för det mystiska, och de läste en hel myster i den mannens djupa blick.

Fastän Dahlqvists bombasiner och tyll hade en strykande afsättning, kande han likväl icke hålla handelsbalancen vid makt, utan måste en vacker dag slå igen butiken. Denna första motgång bekymrade honom i sjelfva verket föga. Hade han gjort bankrutt vid disken, skulle han skörda guld och lagrar vid rampen, tänkte han, styrde genast sina steg till kungl. teatern — han hade redan i tankarne vandrat den vägen många gånger som supplikant — och begärde att uppträda på scenen. Detta kunde ej beviljas, men han erbjöds och antog plats som elev den 1 oktober 1832, och redan

VARIETÉ-TEATERN

i

Brunnshus-salongen.

Föreställning hvarje afton från kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m., dervid följande utmärkta främmande artister uppträda:

Den amerikanska truppen **Delmars**, neger-komikerne, bröderne **Bryants**, gymnastiskasällskapet **Wartenberg**, tyrolersällskapet **Hofer** och instrumentalisten **Sidney Terry**.

Söndagen den 1 Oktober:

PROGRAM:

1. Marsch.
2. Uppträdande af tyroler-sällskapet **Hofer**.
3. Uppträdande af neger-komikerne, hrr **Bryants**.
4. Uppträdande på stältrådslina af fröken **Angelina Wartenberg**.
(15 minuters paus.)
2. Musik-nummer.
6. Solo på xylofon utföres af hr **Max Hofer**.
7. Clownernas entré utföres af **Carl, Paul** och **Willi Wartenberg**.
8. Uppträdande af instrumentalisten **Terry**.
(15 minuters paus.)
3. Musik-nummer.
10. „The four American Devils“, utf. af truppen **Delmars**.
11. Uppträdande af tyroler-sällskapet **Hofer**.
12. Stor kinesisk fest med dansevolutioner, utföras af hela sällskapet **Wartenberg**. Original af hr **Wartenberg senior**.

I morgon Måndag:

För första gången:

Musikalisk buffet utf. af herr **Terry**.

den 18 januari året derpå ansågs han hafva så trampat ut teater-barnskorna att han fick debutera som Sicinus i Leopolds sorgespel „Virginia“. Valet var ej godt. Smaken hade nu förändrats; man nöjde sig icke längre med dessa „klassiska“ tragedier med litet handling och mycket prat i tålmodsprövande longörer, huru finsvarfvad versen än månne vara. Man ville ha mera handling i skådespelet, och i Frankrike hade den nybildade romantiska skolan med Victor Hugo i spetsen just då inledt sin af allmänheten gynnade kamp mot den gamla tragedien, hvilken kamp slöts med denna senares fall och det moderna skådespelets seger. Den unge debutanten hade således den oturen att börja sin offentliga bana på ett sjunkande skepp.

Men Dahlqvist hade här icke blott den omständigheten emot sig, utan ätven hela lärfrskramhandlarsocieteten. Denna kunde ej fördraga att någon lemnade alnen för kothurnen; att förtjena pengar vid disken, om också blott för sitt fagra anletes skull, var en sak, men att „visa sig för pengar“, det var en annan; öfverlöparen måste straffas. Nåväl, Dahlqvist gjorde sin entré som

Sicinus.

Dröj, barbar!
Och med bestörtning se, hvem du framför dig har!
Se här den fiende, för hvilkens lif du stälde
Det svartaste försåt, som stämplat än ditt välde, etc.

I sufflörluckan.

— **Fin artighet?** Då Krig i fred nyligen uppfördes på Burg-teatern i Wien, märkte den delen af publiken, som förut bevestadt uppförandet af det Moserska lustspelet, att flera luckor förekommo i dialogen, isynnerhet då denna afhandlade de i stycket förekommande kärleksförhållandena, äfvensom att en hel kyss-scen var borttagen. Gåtan löstes först då man erfor att den 14-åriga prinsessan Mathilde Amalie, den yngsta telningen af den österrikiska kejsarfamiljen, bevestade föreställningen och att för hennes räkning strykningarna företagits.

— **Adelina Patti** lärar i sitt testamente ha förordnat att hon efter sin död skall begravas i parken till hennes lustslott i Wales och att på grafven skall uppsättas en stor volière, hvori endast näktergalar skola uppfodas för att med sin sång hedra hennes minne.

Neanders handelsskola

(Alexandersgatan 24)

är öppen för inträde dagligen så långt utrymmet medgifver.

Aug. Ludv. Hartvall

(Alexandersgatan 26)

tillverkar artificiella mineralvatten och läskdrycker; försäljer naturliga mineralvatten, salter för bad och öfrigt i denna branchie.

Norskt fiskmjöl,

i paket à 3 mark,
hvaraf fås 100 portioner delikat pudding, hos

Aug. Ludv. Hartvall,
Alexandersgatan № 26.

Osberg & Lades konkursmassa

realiserar fortfarande sitt lager till betydligt nedsatta priser.

Norrakajen 8.

Rich. Hindströms Asfaltläggnings-kontor

verkställer
asfaltläggningar
af alla slag.
Telefonnummer 106.

Norrakajen 8.

Albin Bade, Agentur- & Kommissionsaffär,

4 Helene-gatan 4.

Tapeter och rulläer

af nyaste slag i
Georg Rieks' tapetmagasin,
N. Esplanadgatan 27.

Försäkringsbolaget

Rossija

meddelar brand- och lif-försäkringar genom

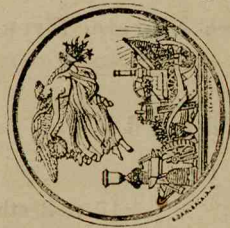
Stude & Co.,

Emil Nyqvist,

Frö- & spannmåls-
handel,

Helsingfors,
S. Esplanadgatan № 10.

Ryska papyrosser,

„Promenad“ och „Fessalia“, ytterst billiga, hos TH. HOLMSTRÖM.

Glasögon o. Sincenez

hos R. Mellin,
N. Esplanadgatan 39.

Hos

Fredr. Edv. Ekberg,

Alexandersgatan 52 (telefonnummer 272),

köper man förmånligast:

Bröd, Viner, Bränviner (speciellt Kristallen), **Rom, Cognac, Punsch, Likörer, m. m., m. m.**

OBS! Ett större lager gamla goda franska viner med 50 proc. rabatt.

D. J. Wadéns

Elektriska affär,

Vestra Henriksgatan № 12,
telefonnummer 200.

Daniel Nyblins Fotografietier,

Fabiansgatan № 31,
öppen söcknedagar kl. 1—6, söndagar kl. 10—2.
Telefonnummer 214.